

**HIIU MAAKONNA RAHVARAAMATUKOGUDE
AASTAARUANNE 2015**

Tabel 1

Maakond	Elanike arv (01.12.14)	Üldkasutatavate raamatukogude arv	Harukogude arv	Kokku
Hiiu	9728	6	0	6

1.Põhilised tegevussuunad

2015. a suurimad muudatused Hiiumaa raamatukogudes:

- nelja maaraamatukogu (Emmaste, Hellamaa, Palade ja Suuremõisa) raamatukoguprogrammi URRAM vahetamine RIKSi vastu aasta esimeses pooles. Kõik selle sammu ette võtnud raamatukogud leiavad oma aruannetes, et vahetus õigustas end igati – programmi hoolduskulud on madalamad, programm ise aga võimalusterohkem;
- endised Kärkla linnaraamatukogu ja Kõrgessaare raamatukogu ühendati ja töötavad 1. jaanuarist 2015 Hiiu Valla Raamatukogu nime all.

Maakonna raamatukogud jätkasid põhiteenuste pakkumist, tehes koostööd nii omavahel kui erinevate kohapealsete asutuste ja kodanikeühendustega. Oma tegevuses pakuvad raamatukogud konkurentsi teistele kultuuriasutustele. Muusika-aasta teema andis häid vihjeid mitmesuguste ettevõtmiste korraldamiseks, kuid sellest oleks võinud ainekust ammutada veelgi rohkem. Mõned näited sellest, mida tehti: Pühalepa valla kolm raamatukogu korraldasid omavahelises koostöös muusikaalase kogupere mälumängu, Hiiu Valla Raamatukogus toimus pillimeisterdamise töötuba (Kärklas) ja pealkirja all „Kirjandus ja muusika“ tutvustati Kätlin ja Allan Vainola loomingut (Laukal, mõlemad üritused olid lastele), Käinas tutvustati samuti lastele erinevaid pille meilt ja mujalt, Emmastes toimus lasteüritus „Muinasjutt muusikas“. Peamisteks olid siiski temakohased näitused ja väljapanekud.

2016. aasta ei too tõenäoliselt kaasa veel suuri muutusi raamatukogude võrgus, kuid eelseisva haldusreformi valguses võib arvata, et raamatukogud ei jää sellest puutumata. Möödunud aasta jooksul on jutuks olnud ühtse komplekteerimise sisseviimine (praegu komplekteerivad kõik Hiiumaa raamatukogud oma kogusid ise). Kolm raamatukogu kavatsevad läbi viia inventuuri, jätkatakse tööd laste lugemise propageerimisel.

Hiiu Valla Raamatukogul on 2016. aastaks suured ja konkreetsed plaanid, mis hõlmavad rahvusvahelist koostööd, e-teenuste ja andmebaaside arendamist ja tutvustamist ning Kõrgessaare ja Lauka raamatukogude muutmist haruraamatukogudeks (praegu põhimääruses kirjas tegevuskohtadena).

2. Juhtimine

2.1 Raamatukogude tegevust reguleerivad dokumendid ja nõukogud

Suuremal osal raamatukogudest nende tegevust reguleerivaid dokumente ei muudetud. 1. jaanuaril 2015 jõustus Hiiu Valla Raamatukogu põhimäärus, aasta jooksul ühtlustati dokumendid ja tingimused, mis enne olid fikseeritud Kärkla ja Kõrgessaare raamatukogudel eraldi. Nimetati raamatukogu nõukogu uus koosseis. 2015. aastal kinnitati ka Käina raamatukogu uus põhimäärus, raamatukogu ja AIPi kasutuseeskirjad ning võeti kasutusele uus lugeja registreerimiskaart.

Nõukogud on kõigis raamatukogudes, kuid aasta jooksul on koos käidud erinevalt – mõnel pool üldse mitte, mõnel pool kord aastas ja Hiiu Valla Raamatukogu nõukogu pidas kaks koosolekut. Muudatus nõukogu koosseisus viidi läbi Emmaste raamatukogus, kus vahetusid nii kooli kui volikogu esindaja.

2.2 Eelarve

Tabel 2

Põhieelarve	Seisuga 31.12.14. €	Seisuga 31.12.15 €	Muutus %
Eelarve kokku	208, 29	227, 88	9,41%
sh keskraamatukogu		110,86	
Personalikulu	129,17	138,23	7,01%
sh keskraamatukogu		70,86	
Komplekteerimiskulu	44,39	40,39	-9,01%
sh OV-lt	28,37	23,48	-17,24%
sh riigilt	16,03	16,91	5,49%
sh keskraamatukogu		13,14	
sh OV-lt		4,82	
sh riigilt		8,32	
Infotehnoloogiakulu	5,14	5,43	5,64%
sh keskraamatukogu		1,93	

Komplekteerimiskulu vähenemine üldiselt on põhjustatud Hiiu Valla Raamatukogu vastavate kulude vähenemisest, kuna valla raske majandusliku seisu tõttu ei olnud võimalik aasta lõpus uusi raamatuid soetada. Teistel kõigil antud kulud suurenesid vahemikus 4 – 47%. Eraldi tuleks välja tuua Pühalepa valla raamatukogud, kus kohaliku omavalitsuse poolne summa komplekteerimiseks oli võrreldes 2014. aastaga 31 - 67% suurem.

Tabel 3

Projektid, toetused (Kellelt saadud?)	Periood	Summa
Hiiu Valla Rmtk: Hiiumaa raamatukoguhoidjate õppereis Riiga, Kultuurkapitali Hiiumaa ekspertgrupp	01.04-31.08.2015	200.00
Hiiu Valla Rmt: Koostöösidemete loomine Soomega, Kultuuriministeeriumi raamatukogude arendamise programm	01.07-30.11.2015	1500.00

Hiiu Valla Rmtk: Laste- ja noortekirjanduse ürituste ja koolituse korraldamine, Kultuurkapitali Hiiumaa ekspertgrupp	01.09-31.12.2015	200.00
Emmaste rmtk: Hiiumaa raamatukogutöötajate suveseminar, Kultuurkapitali Hiiumaa ekspertgrupp	III kvartal	150.00
Käina rmtk: Koolivaheaeg raamatuga, Kultuurkapitali Hiiumaa ekspertgrupp	05.03-20.04.2015	150.00
Käina rmtk: Muinasjutupäevad, Kultuurkapitali Hiiumaa ekspertgrupp	16.03-04.05.2015	200.00
Käina rmtk: Lugemissuve lõpetamine, Kultuurkapitali Hiiumaa ekspertgrupp	26.08-31.10.2015	200.00
Käina rmtk: Kirjanik Esta Aksli mälestusõhtu, Kultuurkapitali Hiiumaa ekspertgrupp	28.09-12.11.2015	150.00
KOKKU		2750.00

Enamik projektitaotlustest said positiivsed vastused (toetusest keelduti vaid ühel korral). Projekte toetati küll mitte täies mahus küsitust, kuid see võimaldas ettevõtmised teoks teha – üritused ja koolitused toimusid, Hiiu Valla Raamatukogu sõlmis projektitoetuse abil sidemed edaspidiseks rahvusvaheliseks koostööks Soomega. Hiiu vald lisab oma raamatukogu projektide toetussummadele juurde veel 15%. Projektide abil saadud toetused on olulised, need võimaldavad erinevaid ettevõtmisi läbi viia, kuid maaraamatukogudest kasutas seda võimalust 2015. a vaid mõni.

2.3 Raamatukogudevõrgu struktuur

1.jaanuarist 2015 ühendati Kärdla linnaraamatukogu ja Kõrgessaare raamatukogu (koos Lauka ja Kõpu teeninduspunktidega) Hiiu Valla Raamatukoguks, mis jätkab tegutsemist senises neljas kohas: Kärdlas, Kõrgessaares, Laukal ja Kõpus. Kõrgessaare ja Lauka raamatukogude lahtiolekuaegu muudeti. Sealsete töötajate puhkuse ajal oli Lauka raamatukogu suletud ja Kõrgessaare raamatukogu töötajat asendasid Kärdla raamatukoguhoidjad. Taolise töökorralduse otstarbekus on küsitav ja 2016. aastal otsitakse muid lahendusi, et raamatukogu saaks avatuna hoida ka puhkusteperioodil. Hiiu Valla Raamatukogu töötajatel muutus suvine tööaeg – kehtestati 6-tunnine tööpäev, raamatukogu ise jäi avatuks tavapärasel aegadel kella 10 – 18.

Käina raamatukogu Männamaa teeninduspunkti lahtiolekuaega muudeti kahe tunni võrra nädalas lühemaks, teeninduspunkt oli 2015. a avatud kahel päeval nädalas. See rahuldab kohapealsed vajadused. Lahtiolekuaegu muudeti ka Suuremõisa raamatukogus. Seoses vähese külastatavusega õhtusel ajal on raamatukogu nüüd õhtupoole pikemalt avatud kahel päeval nädalas varasema nelja asemel. Raamatukoguhoidja tõdeb, et lugejad on sellega rahul. Et raamatukogu oleks avatud, kasutavad maaraamatukogud puhkuste ajal asendajaid.

2.4 . Personali koosseis, juhtimine ja areng

Maakonnas töötab 15 raamatukoguhoidjat, kellest raamatukogunduslik haridus on viiel ja kutsekoolituse on läbinud kuus töötajat.

Muutused personali osas toimusid Hiiu Valla Raamatukogus ja Käina raamatukogus. Esimeses asus 1. jaanuarist tööle uus direktor ja koosseisust viidi välja 1,5 ametikohta: 1, 0 laenutaja ametikoht

Kärdlas ja 0,5 ametikohta Laukal. Kärdlas teevad laenutaja tööd teised raamatukoguhoidjad, töö on reguleeritud nädalate kaupa. Laukale asus tööle raamatukoguhoidja (0,8 ametikohaga), kes varem töötas Kõrgessaare raamatukogus, kuhu nüüd jäi tööle kahe inimese asemel üks. Oktoobrist alates on Hiiu Valla Raamatukogus aastaks tööl vabatahtlik Tšehhi Vabariigist. Tema ülesandeks on raamatukogu abistamine IT-alal ja huviringide (kitarriõpetus Kõrgessaares ja arvutiring Kärdlas) korraldamine.

Käina raamatukogus vähendati kahe raamatukoguhoidja töökoormust 1,0lt 0,9le ja Männamaa teeninduspunktis 0,4lt 0,35le. Käinas vähendati töötajate koormust töö ümberkorraldamise ja efektiivsemaks muutmisega. Männamaal tingis muudatuse lugejate ja külastuste väike arv ning vähene raamatukoguteenuse vajadus kohapeal.

2.4.1 Ülevaade täienduskoolitusest (erialane nõustamine ja raamatukogutöötajate täienduskoolituse korraldamine)

Tabel 4

Raamatukogu nimi	Koolituste arv	Koolitustundide arv (koolituse pikkus)	Koolituseks kulutatud
Hiiu Valla Raamatukogu	6	28	250.00
Emmaste raamatukogu	4	14	30.32
Hellamaa raamatukogu	4	13	55.60
Käina raamatukogu	4	24	164.48
Palade raamatukogu	5	16	78.07
Suuremõisa raamatukogu	4	14	77.31

Tabel 5

Koolituse teema	Korraldaja	Osavõtjate arv
Hiiumaa täiskasvanuhariduse poliitikakujundajate seminar	ETKA Andras	1
Koolitusaalne infopäev	Rahvusraamatukogu	1
Lastekirjanduse aastakoosolek	Eesti Lastekirjanduse Keskus	1
EVS Check Up	SA Archimedes Noorteagentuur	1
Rahvaraamatukogude komplekteerimise töörühma koolituspäev	ERÜ	2
Meeskonna loovuskoolitus	Hiiumaa Rajaleidja Keskus	6
ERÜ kõnekoosolek	ERÜ	1
Lasteraamatukoguhoidjate õppepäev	Eesti Lastekirjanduse Keskus	1
Eesti õigekeelsus ja ametitekstide koostamine	Keelehooldekeskus	1
Enesekehtestamine kui konflikti ennetamise alus	Vilko MÜ	1

Ka möödunud aastal olid peamisteks koolitusteks, kus raamatukoguhoidjad osalesid, maakonnaraamatukogu poolt korraldatavad koolitused. Väljaspool toimunud koolitustel käisid

ainult kahe suurema – Käina ja Hiiu valla raamatukogude – töötajad. Kahjuks oli 2015. aasta see aasta, kus Hiiumaalt ei osalenud ühtegi inimest suvistes seminarlaagrites. Põhjus on suuresti nappides rahalistes võimalustes ja kaugetes vahemaades.

2.4.2 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised: ettekanded, loengud, koolitused.

Hellamaa raamatukoguhoidja tutvustas loengul Pühalepa valla taidlejatele raamatukogu pakutavaid teenuseid. Käina raamatukogu töötajad esitasid Käina Põhikoolis lastekirjanduse ülevaateid ning viisid läbi rühmakoolitusi, raamatutunde ja erinevaid üritusi.

2.4.3 Maakonnaraamatukogu korraldatud koolitused: maakondlike koolituste, seminaride, õppepäevade jms korraldamine, 2015.a. teemad

Tabel 6

Koolituse teema	Koolitaja/ esineja	Koolitustun- dide arv	Raamatuko- gu-hoidjate arv	Koolituseks kulutatud summa	Koolituskava eesmärgi täitmine (kutse- kvalifikatsioo- ni kompetentsid, hinnang)
Täiskasvanuharidus meil ja mujal. Eesti täiskasvanuhariduse probleemid	Tiina Jääger, Eesti Vabaharidus -liit, Ülle Soonik, Hiiumaa Rajaleidja Keskus	4	12	24.00	1) anda ülevaade täiskasvanuhar- idusest Eestis 2) aidata raamatukogu- hoidjatel mõ- testada oma rolli täiskasva- nuhariduse tu- gistruktuuri ja õpikeskusena
Pärandkultuur ja muinsuskaitse Hiiumaal	Dan Lukas, Muinsuskaitse eameti Hiiumaa vaneminspek- tor	4	15	20.00	Raamatukoguh- oidja kui koduloolise info koguja ja säilitaja silmaringi ja

					teadmiste avardamine
2014.-2015. a ilmunud laste- ja noortekirjanduse ülevaade	Jaanika Palm, Eesti Lastekirjand use Keskuse lastekirjandu se uurija	3	24 (10 raamatukogu hoidjat, 14 õpetajat)	364.50	1) tutvustada uusimat laste- ja noortekir- jandust 2) juhtida tähelepanu laste ja noorte jaoks olulistele teemadele uusimas kirjanduses 3) väärtustada lugemist kui laste kasvatuslikku ja igakülgsel arengut soodustavat mõjutegurit 4) aidata raamatukoguh oidjatel ja õpetajatel suunata lapsi ja noori sobiva lugemismaterja li valikul
Rahvusvaheline koostöö ja projektid. Raamatukogud Põhjamaades	Hannelore Juhtsalu, SA Archimedes; Eha Vain	3	9	0.00	1) panna raamatukoguh oidjate mõtted loovalt liikuma

	PMN Eesti esindus				ning valmistada neid ette tulevikus erinevate koostööprojekt ide osas ettepanekuid tegema
--	----------------------	--	--	--	---

Aastalõpu seminaril tegi Hiiu Valla Raamatukogu direktor ülevaate novembri algul Rahvusraamatukogus toimunud teabepäevast "Haldusreform ja selle mõju raamatukogudele", arutati eelseisva aasta koolitusplaani ja räägiti üle aruannetega seonduv. Mais toimus sõit naaberriiki Läti, kus külastati Läti Rahvusraamatukogu uut hoonet, augustis tutvuti Pargase ja Turu raamatukogudega Soomes. Ühiste reiside korraldamisel on suureks abiks projektide abil saadud toetus. Seekord aitasid meie plaane ellu viia Eesti Kultuurkapitali Hiiumaa ekspertgrupp ja kultuuriministeerium (Raamatukogude arendamise programmist). Samadest allikatest toetati ka kaht koolitust maakonna raamatukoguhoidjatele. 2015. aastal hakkasid neli raamatukogu, mis seni kasutasid raamatukogude infosüsteemi URRAM, kasutama RIKSi. Hiiumaa rahvaraamatukogud kasutavad nüüd küll üht süsteemi, kuid andmed siiski veel koos nähtavad ei ole. Üleminek läks suuremate probleemideta, aeg-ajalt on tulnud sellega seotud küsimustele vastata ja nõu anda, kuid raamatukoguhoidjad on olnud tublid ja suhelnud otse süsteemihaldajaga, saades selliselt oma küsimustele vastused. Traditsioonilise maakonna raamatukoguhoidjate suvise kokkusaamise korraldas seekord Emmaste valla raamatukoguhoidja.

Kevadel raamatukoguhoidjate seas korraldatud küsitluse tulemustest nähtub, et praegune teabe- ja infopäevade toimumise korraldus neile sobib - koos käiakse kord kvartalis, lisaks tehakse kevadel õppereis maakonnast välja ja kogunetakse suve lõpul igal aastal erinevas Hiiumaa paigas, kus ühiselt tööasju arutatakse ja meelt lahutatakse. Koolitusi peetakse vajalikuks, need annavad uusi mõtteid, enim sooviksid Hiiumaa raamatukoguhoidjad koolitusi koduloolistel teemadel. Koolitusplaani koostamisel on maakonnaraamatukogu seni lähtunud raamatukoguhoidjate huvist, ajalistest ja rahalistest võimalustest, püüdes sealjuures leida koolitusteks mitmekesiseid, nii erialaselt kui kultuuriliselt huvipakkuvaid teemasid.

2.4.4 Erialahariduse omandamine

Hiiu Valla Raamatukogu direktor Annely Veevo ja Käina raamatukogu direktor Maili Uiibo läbisid raamatukoguhoidja kutsekoolituse Rahvusraamatukogu juures (26.01 – 16.10.2015). A. Veevo osales programmis International Visitor Leadership Program „Changemakers: Women as Community Leaders“ Ameerika Ühendriikides (28.09 – 16.10.2015). Maili Uiibo õpib TLÜ Infoteaduste Instituudi avatud õppes.

2.4.5 Töötajate tunnustamine

Käina ja Emmaste vallavalitsused tunnustasid oma raamatukogude töötajaid väga heade töötulemuste eest rahalise preemiaga.

2.5 Raamatukogu haldusjuhtimine

2.5.1 Haldustegevuse üldiseloostus. Raamatukogu ruumid ja asukoht

Välja arvatud Hiiu Valla Raamatukogu Laukal, jätkavad Hiiumaa raamatukogud tööd oma senises asukohas, millega ollakse üldiselt rahul. Peamiseks, millega rahul ei olda, on raamatukogu asumine 2. korrusel (Kärdla, Käina) ja ruumipuudus peaaegu kõikides raamatukogudes. Hellamaal kavatakse kohalik omavalitsus 2016. aastal teostada ruumide ümberehituse – raamatukogu ruume vähendatakse kõrvalasuva sotsiaalkorteri tarvis. See toob kaasa ringide töö ja ürituste läbiviimise ümberkorraldamise, ruumi ei jää näitustele – kirjutab raamatukogu juhataja.

Lauka raamatukogu koliti oma senisest asukohast Lauka külaseltsile kuuluvast majast Lauka Põhikooli ruumidesse, tulevikus on kavas ühendada kooli- ja rahvaraamatukogu. Seni on vastava otsuse tegemine jäänud kooli vastuseisu taha.

Tabel 7

Raamatukogu nimi	Vajadused	Teostatud tööd (2015)	Plaan (arengukavast aasta vms)
Kärdla	1) katuse läbisadamise ja sellest tekkinud kahjustuste likvideerimine 2) parem valgustus	hädabi maja haldaja poolt	valgustuse parandamiseks mõnes kohas üleminek LED lampidele.
Emmaste	ruumipuudus	-	2016. a on plaanis soetada 2 uut riulit ja paigutada need 2. korrusele
Hellamaa	ruumide soojustamine	-	2016. a kavas ruumide ümberehitus (vähendamine)
Käina	ruumipuudus	osteti uus teeninduslett	-
Palade	-	-	2016. a kavas paigaldada raamatukogu välistrepile käsipuu
Suuremõisa	sanitaarremont	-	-

Millistes raamatukogudes ei ole tagatud juurdepääs liikumispuudega inimesele?

Teoreetiliselt on liikumispuudega inimesele juurdepääs tagatud ainult Kõrgessaare raamatukogus, kus on olemas kaldtee, kuid praktiliselt on uksest iseseisvalt siseneda võimatu – keegi peab selle enne väljapoole avama. Teistes raamatukogudes puuduvad üldse vastavad võimalused. Ka neis, mis

asuvad 1. korrusel, on ligipääs raskendatud ja ilma kõrvalise abita raamatukogu ruumidesse ei pääse. Kahjuks ei ole lähitulevikus ette näha olukorra muutust. Soovijatele osutatakse koduteenindust. Samuti viiakse vahel soovitud teavikud raamatukogu parklasse autos ootavale lugejale.

2.6 Raamatukogu arendustegevused infotehnoloogia valdkonnas

Osteti:

- Hellamaale lugejatele kasutamiseks uus arvuti
- Käinasse kaks uut arvutit (üks AIPi, teine raamatukoguhoidja tööarvutiks)
- Paladele AIPi kaks uut arvutit ja suuremad kuvarid
- Kärddlasse komplekteerijale uus arvuti
- Kõrgessaarde AIPi üks uus arvuti

Väga hea wifi levi märgivad ära Kärddla ja Käina raamatukogud. Suuremõisa raamatukogu kirjutab, et wifi on väga nõrk ja seda eriti kasutada ei saa. Paladel on hakatud wifi võrku oma nutiseadmetega rohkem kasutama ning seetõttu on võrk tavalisel koolipäeval (Paladel on ühendatud kooli- ja rahvaraamatukogu ja see asub Palade põhikooli ruumides) ülekoormatud.

Neli maakonna raamatukogu, mis varem kasutasid raamatukoguprogrammi URRAM, vahetasid selle aasta esimeses pooles RIKSi vastu.

2.7 Raamatukogude koostöö. Töö koordineerimine ja koostöösuhted:

2.7.1 kohalikul

Suur osa koostööst toimubki maaraamatukogude puhul kohalikul tasandil. Raamatukogudel on aastate jooksul välja kujunenud kindlad partnerid, kellega koos oma tegevusi läbi viiakse. Esikohal on koolid ja lasteaiad, mis on uute lugejate kasvatamise ja lugemise propageerimise seisukohast väga olulised. Lisaks nimetatakse veel noorte- ja päevakeskusi, Palade Loodushariduskeskust, Hellamaa Perekeskust, Hellatempa Külaseltsi, Käina Kaunite Kunstide Kooli, Kärddla Nukuteatrit, SA Hiiumaa Muuseumid, SA Tuurut.

2.7.2 riiklikul

Riiklikul tasandil tehakse koostööd Rahvusraamatukoguga, Eesti Lastekirjanduse Keskusega, Eesti raamatukoguhoidjate Ühinguga (Käina raamatukogu direktor on selle maaraamatukogude sektsiooni liige), Hoiuraamatukoguga, kultuuriministeeriumiga.

2.7.3 rahvusvahelisel tasandil.

Rahvusvahelisel tasandil koostööd alustas Hiiu Valla Raamatukogu, kelle eestvedamisel külastati 2015. aastal Soome raamatukogusid (Pargase, Nauvo, Vasarmäki raamatukogud ja Turu Linnaraamatukogu). Külaskäik sai teoks tänu kultuuriministeeriumi toetusele Raamatukogude arendamise programmist ja koostööprojekti kavatsetakse 2016. aastal jätkata.

Maakonnaraamatukogu aitab vahendada koostööd erinevate partneritega riiklikul tasandil. Aastate jooksul on kaasa aidatud Kirjaniketuuri toimumisele saarel, läbi viidud erinevaid lastekirjanduse keskuse viktoriine ja võistlusi, korraldatud maakonnale raamatute transportimist näiteks Hoiuraamatukogust jmt. Omavaheline koostöö maaraamatukogude ja maakonnaraamatukogu vahel on pidev – jagame jooksvalt informatsiooni, anname nõu ja korraldame koolitusi.

3. Kogud (kogude komplekteerimine ja töötlemine)

3.1 komplekteerimise põhimõtted (tasakaal) ja uuendused (sh e-teavikud)

-annetuste osakaal kogude juurdekasvust

-kogude kasutatavus ja seosed lugejate sihtrühmadega

Hiiumaa raamatukogud komplekteerivad oma kogusid ise. Komplekteerimise põhimõtted on aastate jooksul jäänud samaks: arvestatakse „Rahvaraamatukogude töökorralduse juhendis“ kirja pandud komplekteerimiseelistungega, riigieelarvest teavikute soetamiseks eraldatud toetuse kasutamise tingimuste (kohustus kasutada 30% riigipoolsest toetusest auhinnatud ja Kultuurkapitali poolt toetatud kirjanduse ostmiseks) ning lugejate nõudlusega. Lugejad eelistavad endiselt eesti kirjanike loomingut, sealhulgas hiidlastest autorite ja Hiiumaaga seotud raamatuid. Nimetada võib selliseid autoreid nagu Vahur Kersna ja Erik Tohvri ning hiidlased Helju Pets ja Esta Aksli. Enimlaenutatud välisautorite hulgas leiab S. Mallery, B. Delinsky, L. Fenwicki (ajaviiteromaanid), M. C. Beatoni, H. Mankelli (krimiromaanid) jt. Palju loetakse „Minu ...“-sarja raamatuid, oma lugejaskond on ajaloo- ja ulmeraamatutel, eakamad lugejad eelistavad mälestusi ja elulugusid. Siiaamaani on täielikult puudunud nõudlus e-raamatute järele.

Komplekteerimiseks eraldatud vahendid sunnivad raamatute ostul piirduma tavaliselt ühe eksemplariga, tegema kaalutletud valikuid, arvestades sealjuures sellega, et lugemist jaguks igale maitsele, ja kasutama raamatukogudevahelist laenutust. Oluline on annetuste osa kogude täiendamisel ja parandamisel. Annetatud raamatud võimaldavad välja vahetada kulunud ja lagunenenud teosed, aga ka täiendada kogu puuduvate teavikutega. Annetusi teevad enamasti eraisikud – korrastatakse oma raamaturiieid ja pakutakse suurel hulgal mittevajalikku vanemat kirjavara raamatukogudele; mõned kingivad ka enda poolt läbi loetud uuemate raamatute üksikuid eksemplare. Eraisikute poolt annetatavast moodustab sageli enamuse nõukogude ajal ilmunud kirjandus (nii ilu- kui teatmekirjandus). Ka sealt võib leida vajalikku, Palade raamatukogu juhataja kirjutas, et eriti teeb rõõmu mõne lisaeksemplari juurdetulek lastele kohustusliku kirjanduse nimekirjas olevale raamatule. Suuremõisa raamatukogu aruandest võib lugeda: „olen leidnud palju vanemat kirjandust, mida olen saanud vahetada juba kulunud raamatute vastu välja“. Raamatukogudele mittevajalik leiab tavaliselt omaniku tasuta kaasa võtmiseks pandud riulilt või kastist. Kärddla raamatukogus toimus kevadel ka mahakantud raamatute müük, enne said nende hulgast endile sobivat kirjandust valida vallas asuvad asutused (haigla, lasteaed jt). Lisaks eraisikutele saavad kogud annetusi erinevatelt asutustelt. 2015. aastal näiteks Statistikaametilt, SA Archimedeselt, Eesti Keele Sihtasutuselt, Hoiuraamatukogust jt. Maakogudeni jõuavad sellised annetused maakonnaraamatukogu kaudu. Annetuste osakaal kogude juurdekasvust 2015. aastal moodustas 18,5%, mis on sama suur kui 2012. aastal, olles aga vahepealsetel aastatel mõnevõrra väiksem (2013. a 9,2%, 2014. a 14,6%).

3.1.1 Raamatu komplekteerimine (trükis + e-raamat)

2015. aastal oli komplekteerimiskulu Hiiu maakonnas 40 384 eurot (2014. a 44 393 eurot). Sellest riigilt 16 909 ja kohalikest omavalitsustelt 23 475 eurot (vastavalt 42% ja 58%). Need numbrilised näitajad on samal tasemel 2012. aastaga. Komplekteerimiseks mõeldud summad suurenesid kõigis raamatukogudes, välja arvatud Hiiu valla raamatukogu, ja seda kohaliku omavalitsuse toetuse arvelt. Enim said komplekteerimissummade suurenemise üle rõõmustada Pühalepa valla raamatukogud, kus omavalitsuse poolt selleks eraldatud summad suurenesid oluliselt - keskmiselt

veidi üle 50%. Suurenenud summa andis võimaluse osta juurde lisaeksemplare laste- ja noortekirjandusse, täiendada ilukirjanduse valikut ja täiendada liigikirjandust (Palade rmtk). Hiiu Valla Raamatukogus saabus aasta lõpus nukraks tegev olukord, kui valla finantsraskuste tõttu jäid paljud arved maksmata ja uusi raamatuid enam tellida ei saanud. Reaalselt kanti 2016. a eelarvesse üle ca 5500 euro eest maksmata arveid.

Maakonna raamatukogude kogud täienesid 3386 raamatueksemplari võrra, mis on 87 raamatut vähem kui 2014. aastal (3473 eks); neist osteti 2791 ja annetustena saadi 595 eksemplari. Kogude korrastamise käigus kustutati fondidest peamiselt aegunud ja lagunenenud raamatuid, kokku 3778 eksemplari, ja 192 aastakäiku ajakirju. Ilu- ja lastekirjandus moodustas 65% kogudest.

Raamatuid osteti 30 597 euro eest (2014. a 36 821 euro eest). Ostmisel kasutatakse peamiselt AS-i Rahva Raamat, OÜ Apollo Holding ja kohaliku kaupluse Magnus Äri teenuseid. Harvem tellitakse otse kirjastustelt. Jälgitakse nende sooduspakkumisi ja tehakse järelkomplekteerimist.

Hiiu Valla Raamatukogu ühendab endas endise Kärkla linnaraamatukogu ja Kõrgessaare raamatukogu (koos selle teeninduspunktidega), seepärast ei saa esitada võrdlust 2014. aastaga. Hiiu valla raamatukogus oli 2015. a komplekteerimiskulu 13 140 eurot. Sellest riigi poolt eraldatud summa 8320 ja omavalitsuselt 4820 eurot. Seoses vallas tekkinud tõsiste makseraskustega jäid aasta lõpus arved maksmata ja ka uusi raamatuid ei saanud tellida. 2015. aastal osteti raamatukogudesse 1148 ja annetati 323 eksemplari. Ajakirju oli tellitud 73 ja ajalehti 9 nimetust. 2015. aasta juurdetulekust moodustas ilukirjandus 67% ja teadmiskirjandus 33%. Peale ilukirjanduse osteti enim ajaloo, geograafia ja poliitika alast kirjandust, samuti spordi, kunsti ja käsitöö raamatuid. Vähendati venekeelse kirjanduse osakaalu. Annetused moodustasid kogu juurdekasvust ~ 22%.

3.1.2 Perioodika komplekteerimine

Perioodika tellimiseks kulutati 2015. aastal 9787 eurot (2014. a 10 522 eurot). Tellimisel arvestatakse eelkõige oma lugejaskonnaga ja lugejad eelistavad ajalehtedest „Maalehte“, Eesti Ekspressi“, „Eesti Päevalehte“, „Õhtulehte“; ajakirjadest loevad naised naiste-, kodu-, aia- ja terviseajakirju, mehed tehnika- ja loodusajakirju, samuti on populaarsed „Imeline Teadus“ ja „Imeline Ajalugu“. Kahjuks on huvi kultuuriajakirjade vastu vähene. Kultuuriperioodikat on tellitud igasse raamatukokku, kuid laenutusi on vaid mõned üksikud. Ajakirjade-ajalehtede osakaal laenutustest jääb 10 – 67% vahele (Kärklas 10%, Suuremõisas 67%) ja nende laenutuste arv langes võrreldes 2014. aastaga enamikus raamatukogudes (välja arvatud Kõrgessaares ja Hellamaal, kus perioodika laenutused tõusid). Kärkla ja Käina raamatukogudes ei laenutata koju ajakirjade värskeimat numbrit.

3.1.3 Auviste komplekteerimine

Auviseid soetasid enda kogudesse vähesel arvul Palade ja Kärkla raamatukogud.

4. Lugejateenindus ja raamatukoguteenused

Uue teenusena lisandus Kärkla raamatukogus ruumirent, muid teenuseliike maakonna raamatukogudes 2015. aastal ei lisandunud, endiselt pakuvad nad põhiteenuseid:

- kojulaenutus
- kohalkasutus
- teatmeteenindus
- lugejakoolitus

- andmebaaside kasutamine
- avaliku internetipunkti kasutamine
- raamatuuritused, väljapanekud ja näitused
- koduteenindus
- raamatukogudevaheline laenutus

Lisaks neile tasulised teenused: koopiategemine, printimine, skaneerimine, tehnika ja ruumide rentimine, faksi saatmine, lamineerimine.

4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine AIP-i kasutamine.

Kõigis raamatukogudes on interneti abil tagatud juurdepääs avalikule teabele. Arvutite arv on piisav (maakonna peale kokku lugejatele kasutamiseks 22 tk). Kuigi Käina raamatukogu mainib aruandes, et kahjuks ei jõua raamatukogu riist- ja tarkvara kiire uuenemisega sammu pidada ja leiab, et abiks oleks riiklikud toetused ja projektid, õnnestus sealgi soetada AIPi üks uus arvuti. Samuti sai uued arvutid Palade raamatukogu AIP. Kõrgessaare raamatukokku, mis 2014. aasta aruandes kurtis pikemat aega valitseva kehva IT-olukorra üle, osteti 2015. a lõpul uus AIPi arvuti. Kuna teenuse kvaliteet sellega paranes, suurenes ka kasutajate aktiivsus märgatavalt. Samal ajal mainitakse aruannetes AIPi kasutajate arvu üldist langust. Peamine, milleks arvuteid kasutatakse, on sealt erinevate materjalide ja vajalike dokumentide välja printimine, digiallkirjastamine, e-posti kasutamine. Vahel vajatakse nende toimingute juures ka raamatukogutöötajate abi. Suur osa arvutikasutajatest on turistid ja suvehiidlased, Paladel ja Suuremõisas lapsed. Kasvab nende inimeste hulk, kes kasutavad raamatukogude wifi-võrku oma sülearvutite ja muude nutiseadmetega.

Raamatukogudes on paber kandjal kättesaadavad kohalike omavalitsuste lehed.

4.2 Raamatukogu kasutamine

Tabel 9

Raamatu- kogu	Lugejad 2014	Lugejad 2015	Muutus (+-)	Laenut-d 2014	Laenut-d 2015	Muutus (+-)
Maakonna rmtk-d	4281	4472	+191	121 546	120 564	-982
Sh keskk		2302			56 995	

Tabel 10

Raamatu- kogu	Külastused 2014	Külastused 2015	Muutus (+-)	Virtuaalkü last. 2014	Virtuaalkü last. 2015	Muutus (+-)
Linna/maak. rmtk	71 139	70 299	-840	17 795	20 940	+3145
sh keskk		33 827			20 389	

Maakonna elanike arv väheneb aasta-aastalt, 2015. aastal oli võrreldes 2014. aastaga Hiiumaal 103 elanikku vähem. Seda enam rõõmustab raamatukogude kasutajate arvu suurenemine möödunud aastal (~ 4,5%). Kasutajaid oli 2015. aastal rohkem Emmastes, Suuremõisas, Kõrgessaares ja Kärdlas. Ülejäänutel vastav arv vähenes, kuid langus ei olnud siiski märkimisväärselt suur. Laenutuste arv kokku kahanes 0,8 % (enim Emmastes 14,7% ja Suuremõisas 9,7%). Samas oli neid raamatukogusid, kus laenutati möödunud aastaga võrreldes rohkem – erakordselt suur oli laenutuste kasv Kõrgessaare raamatukogus (~ 11%), kasv tuli perioodika laenutuste arvelt. Tublisti kogus laenutusi ka Hellamaa raamatukogu. Suvekuudel laenutavad kohalikud elanikud vähem, see-eest on

aktiivsed laenutajad suvehiidlased – nii täiskasvanud kui lapsed. Menukaid ja ajakirjanduses rohkelt tutvustamist leidvaid raamatuid soovitakse ka palju laenutada, kuid üldjuhul tellitakse raamatuid ainult üks eksemplar ja see põhjustab sageli järjekordi. Külastuste koguarv vähenes 1,2%, seda enim Suuremõisas (18%). Põhjuseks võib näha elanikkonna vähenemist ja vananemist ning nooremate vähest lugemisharjumust ja ajaveetmise võimaluste mitmekesisust. Juba eelpool mainitud AIPi kasutamise vähenemine alandab samuti külastuste arvu, kuid see näitab ühtlasi, et ajad muutuvad ja kaasaegsed tehnikavahendid muutuvad järjest enamatele kättesaadavaks.

Hiiu valla raamatukogudes kokku kasutajate hulk suurenes, samuti tõusis laenutuste, külastuste ja virtuaalkülastuste arv. Laenutuste tõus on suuresti tingitud juba nimetatud perioodika aktiivsest laenutamisest Kõrgessaares, Kärddlas seevastu oli 83 laenutust vähem kui 2014. aastal. Laenutusi oleks olnud rohkem, kui aasta lõpus oleks olnud võimalik lugejatele uudiskirjandust pakkuda. Kahjuks ei saanud uusi raamatuid tellida ja lugejate nõudlus jäi rahuldamata. Võib öelda, et olukord ei leevenenud ka 2016. a algul.

4.3 RVL teenindus

Raamatukogud on agarad RVLi teenust pakkuma ja oma lugejaid sellest teavitama. Palade raamatukogu aruandest võib lugeda, et „kõik lugejad ei ole RVL laenutuse võimalustega kursis ja ollakse meeldivalt üllatunud, kui sellist võimalust välja pakume“. Maakonna siseselt laenutatakse kõige enam ilukirjandust. Uusi raamatuid teistele kogudele välja ei laenutata, neid saavad enne lugeda oma raamatukogu lugejad. Raamatud toimetavad ühest kogust teise põhiliselt raamatukoguhoidjad ise. Vajadusel ja võimalusel saab tähtaegu pikendada. Suurematest kesk- ja teadusraamatukogudest tellitakse õppe- ja aimekirjandust, ka võõrkeelset ilukirjandust, mis oma kogus puudub. Lugejad on teenusega rahul, kuigi peavad olema valmis ka mõningaseks ooteperioodiks (maksimaalselt nädal), kuni soovitud raamat temani jõuab. Ka ei ole nurinat põhjustanud teaviku tagastamisel tasumisele kuuluv postikulu. Nimetatud teenuse osutamise arv suurenes 2015. aastal pea kõigis raamatukogudes.

4.4 Laste- ja noorteteenindus

4.4.1 Laste-ja noortekirjanduse komplekteerimine

2015. aastal osteti maakonna raamatukogudesse 553 eksemplari laste- ja noorteraamatuid. Komplekteerimisel võetakse aluseks Eesti Lastekirjanduse Keskuse soovitused, ostetakse auhinnatud lasteraamatuid ja Tänapäeva noorsooromaani võistluse töid. Lisaks sellele lähenetakse laste sihtgrupile nende eripärasid arvestades. Näiteks Emmaste raamatukogu aruandest võib lugeda, et enamik 2015. aastal ostetud raamatutest olid mõeldud lugemiseks kooliealistele. Mudilaste raamatuid on kogus päris palju, kuid nende laenutusi suhteliselt vähe. See on ka põhjus, miks neid pole oluliselt juurde soetatud. Samas noorsookirjandust loevad meelsasti ka täiskasvanud. Kärddla raamatukokku osteti mõned ingliskeelsed noorteraamatud. Lastele ostetav kirjandus on peamiselt ilukirjandus, liigikirjandust tellitakse vähem. Hiiu Valla Raamatukogu kirjutab oma aruandes: mõnede noorteraamatute puhul on piir hägune, kus lõpeb noorsookirjandus ja algab täiskasvanutele mõeldud kirjandus. Nagu muudki kirjandust ostetakse ka laste- ja noorteraamatuid tavaliselt üks eksemplar. Kui raamat lisatakse kooli poolt soovituslikku nimekirja, soetatakse võimaluse korral mõni eksemplar lisaks.

Vt. Lisa 2 Laste-ja noortekirjanduse nimetused ja eksemplarid 2015

4.4.2 Raamatukogu kasutamine

Tabel 11

Rmtk	Lug-d 2014	Lug-d 2015	Muutus (+/-)	Külast-d 2014	Külast-d 2015	Muutus (+/-)	Laenut 2014	Laenut 2015	Muutus (+/-)
Linna/ma ak. rmtk	1042	1050	+8	22 230	22 457	+227	14 455	13 859	-596
sh keskk		579			10 290			7440	

4.4.3 Laste-ja noorteteenindus s.h lugemisharjumuste kujundamine ja arendamine Sisuline hinnang, võrdlus, analüüs.

Maakonnas tervikuna kasvas veidi lastest raamatukogukasutajate arv (~1%) ja suurenesid külastused (samuti 1%), kuid langes laenutuste hulk (4%). Lugejate arvu tõstavad kindlasti lapsed, kes veedavad oma suve Hiiumaal ja sel ajal ka raamatukogu külastavad. Enim suurenesid näitajad laste osas Hiiu valla raamatukogudes (Kärdlas ja Kõrgessaares) ning Paladel. Paladel tõusid kõik näitajad (5-8%), Hiiu valla raamatukogudes kokku kasvasid lugejate ja külastuste arv ning laenutuste arv langes kõigest 1%. Oma põhjus on kindlasti selles, et tehakse väga head koostööd kooliga, Palade raamatukogu on ka kooliraamatukogu. Lauka raamatukogu koliti sealse põhikooli ruumidesse ja nüüd külastavad lapsed raamatukogu igal vahetunnil ja laenutavad päris palju raamatuid. Laenutaksid rohkemgi, kui oleks pakkuda uusi raamatuid. Raamatukogu paiknemine kooliga ühes hoones soodustab ka ürituste korraldamist. Ka Emmastes tõusis külastuste arv (~8%), kuigi lastest lugejate arv ja laenutused mõnevõrra vähenesid. Käinas vähenesid kõik laste ja noorte näitajad 2014. aastaga võrreldes (lugejad 8%, külastused 20%, laenutused 16%). Aruandest võib lugeda arvamust, et näitajate arv võib lähiaastatel veelgi väheneda, sest teatud vanuses (lugevaid) lapsi jääb vähemaks. Ka külastavad lapsed raamatukogu harvem, kuna elavad mitu kilomeetrit eemal ja koolibuss viib nad peale tunde koju. Suuremõisa raamatukogu laste külastuste arvu languse (24%) põhjuseks võrreldes 2014. aastaga peab raamatukogu juhataja lasteaija kolimist tagasi oma endistesse remonditud ruumidesse, millega kahe asutuse vahemaa suurenes. Varem tulid lapsed tihti koos vanematega enne kojuminekut raamatukogust läbi. Samas suurenes laste laenutuste arv (26%) ja aruandest saab lugeda, et laste laenutuste osakaal on viimastel aastatel kogu aeg vaikselt tõusnud ja laste huvi raamatute vastu kasvanud. 2015. aastal läks Suuremõisas kooli tavapärasest rohkem lapsi, kes on ka tublid lugejad. Oma osa mängis ka valla poolt teavikute ostuks eraldatud vahendite suurenemine, mis võimaldas möödunud aastal rohkem uut lastekirjandust tellida. Hellamaa raamatukogu teeninduspiirkonnas ei ole lasteasutusi. Raamatukogu külastavate laste arv on kõigest 19, nad kõik on erinevas vanuses ja lugemissoovitusi antakse igale lapsele eraldi. Tänapäeval räägitakse ka koolis kohustusliku kirjanduse asemel soovituslikust kirjandusest ja seetõttu tulebki sageli leida igale õpilasele eraldi tema vajadustele ja kooliprogrammile vajalik raamat.

Selleks, et lapsed end raamatute seas hästi tunneksid ja neil huvitav oleks, tehakse tööd. Neile on ka väikseimates raamatukogudes oma nurk, kus olemas lastemööbel. Lisaks lugemisele ja raamatute sirvimisele saab seal joonistada-värvida, lauamänge mängida, päris väikeste jaoks on mänguasju. Emmaste raamatukogu soetas möödunud aastal suure vaiba, millel saab istuda ja mida lasteürituste ajal lugemissaalis kasutas. Et äratada huvi raamatute vastu, tehakse väljapanekuid, toimuvad suvised lugemismängud, jutu-, raamatu- ja teematunnid, koolilastele raamatukogutunnid. Alati toob lapsi kokku kohtumine kirjanikuga, see ärgitab lugema ka selle kirjaniku raamatuid. Kahjuks 2015.

aastal selliseid kohtumisi väga palju ei olnud (Kärdlas kohtusid noored Heli Künnapasega, Laukal lapsed Kiiri Saare ja Kätlin (ja Allan) Vainolaga, Paladel ja Käinas Viiu-Marie Rummoga). Kirjaniku külla kutsumine on küll kulukas, kuid tänuväärt ettevõtmine. Loodetavasti tehakse tööd ja leitakse edaspidi selleks rohkem võimalusi.

Kõige olulisemad partnerid töös laste ja noortega on koolid. Hiiu Valla Raamatukogu kirjutab aruandes, et Kärdla Ühisgümnaasiumi õpetajad külastavad klassiga Kärdla raamatukogu tihti, samuti leiavad tee sinna teiste valdade koolid (2015. aastal Pühalepa, Emmaste). Raamatukogutundide osa huvi kujundamisel raamatute vastu hinnatakse kõrgelt. Kärdlas viidi erinevatele klassidele läbi tunde, kus õpilased tutvusid raamatukogu fondi ja liikide paigutusega. Sellele järgnes õpitu kontroll, kus tuli küsimustele vastuste leidmiseks otsida fondist vajalik raamat. Lastele meeldis selline tund väga. Ka erinevate autorite ja maade kirjandust tutvustavad raamatukogutunnid on olnud heaks reklaamiks raamatute valimisel. Valla kõigis raamatukogudes viidi suve jooksul läbi suvelugemise projekt, mis lõppes meeleoluka tsirkuseetendusega tublimatele.

2015. aastal paigutati Kärdlas seni lasteosakonnas olnud noortekirjandus eraldi ruumi, et pakkuda noortele natuke rohkem privaatsust. Mullu viidi Kärdla Ühisgümnaasiumi noorte hulgas läbi küsitlus, et saada teada, mida raamatukogust arvatakse, palju meie teenuseid kasutatakse ja millised on ootused. Küsitlusest selgus, et ainult 4% ei külasta raamatukogu kunagi, 58% laenutavad ainult kohustuslikku kirjandust, suur osa laenutatud raamatutest on eestikeelsed noorteromaanid. Kindlasti ja võib-olla loeksid ingliskeelseid raamatuid lausa 88%. Sellest lähtuvalt soetati võimaluste piires uusi ingliskeelseid noorteromaane. Veel tuli välja, et noored tahaksid mugavamaid toole, värvilisemaid ruume, televiisorit vaadata ja muusikat kuulata.

4.4.4 Laste- ja noorteüritused

Tabel 12

Raamatukogu nimi	Ürituse nimi	Osavõtjate arv
Emmaste	Muinasjutt muusikas	18
	Õpime emmaste murrakut I, II	45
Käina	Lasteraamatupäeva tähistamine „Elas kord Andersen“, külas oli Kärdla Nukuteater	
	V.-M. Rummo raamatu „Lendav kala“ esitlus	
	Temaatiline päev „Ilon Wiklandi maailm“	
	Teemaõhtu „Nõiad raamatukogus“	
Kärdla	Emakeelepäeva ettelugemisvõistlus, KÜG 2b ja 5b	28
	Parimate suvelugejate preemiaüritus	53
	Kohtumine kirjanik Heli Künnapasega	90
	Pillimeisterdamise töötuba	20
	Mardi- ja kadripäeva kombid, KÜG 1b	20
	Hiiumaa koolide kriminaalne viktoriin, 4. kl	36
	Ettelugemisvõistluse Hiiumaa eelvoor	32
Kõrgessaare	Noored, kirjandus ja lauamängud	25
	Vendade Grimmide muinasjutud	14

Lauka	Lauka raamatukogu avamine, kohtumine kirjanik Kiiri Saarega	68
	Lauamängud kui vaba aja veetmise võimalus, Lauka PK 9kl	7
	Kirjandus ja muusika, Kätlin ja Allan Vainola loomingu tutvustamine	67
Palade	Muinasjutuhommik	11
	Vanapaberi uus elu	18
	Vana raamat, raamatu ja trükikunsti ajalugu	7
	Pipi sünnipäev	20
	Klaabu sünnipäev	8
Suuremõisa	Muinasjutuõhtu lastele H. Ch. Andersen	
	Ettelugemispäev koos meisterdamisega	

Toimused raamatukogutunnid erinevatel teemadel, tutvustati raamatukogu ja selle kogudes leiduvat (noorsookirjandus, Põhjamaade lastekirjandus, teatmeteoste kasutamine, jõuluraamatud, loodusajakirjad ja palju muud), tähistati mitmesuguseid tähtpäevi (Ilon Wikland 85, mardi- ja kadripäev jt), tehti väljapanekuid. Lugemissuve projekt toimus erinevate nimetuste all Kärldlas, Kõrgessaares, Käinas ja Emmastes. Lõpuüritusena toimus Hiiu valla ja Emmaste valla tublidele lugejatele lastele ühine tsirkuseetendus. Käina lapsed käisid preemiareisil Haapsalus. Käinas toimusid ka kord kuus muinasjututunnid. Põhjamaade raamatukogunädalal osales Käina raamatukogu ettelugemisega hommikuhämaruses, Põhjamaade lastekirjanduse tutvustamise ja viktoriiniga. Kärldla raamatukogus tehti samuti Kärldla Ühisgümnaasiumi 3ndatele klassidele ülevaade Põhjamaade lastekirjandusest, üleval oli ka väljapanek „Mida loevad lapsed Põhjamaades“. Kõrgessaare raamatukogus oli muusika-aastale pühendatud mini-näitus „Igaühel oma pill“, lisaks pillide vaatamisele sai pille ka mängida. Emmaste raamatukogus oli üritus „Muinasjutt muusikas“, mis ühendas muinasjutu vestmise ja muusika. Kärldla raamatukogus said lapsed SA Hiiumaa Muuseumid muuseumipedagoogi juhendamisel meisterdada endale ise pilli. Väljapanek „Muusika lasteraamatutes“ tutvustas lastele raamatuid, kus tegemist muusika või pillimängimise/laulmisega.

4.5 Erivajadustega sihtrühmade teenused

Koduteenindust vajavad lisaks erivajadustega inimestele ka eakad. Sagedamini kasutatakse raamatute laenutamisel/tagastamisel sugulaste, tuttavate, naabrite, postiljoni ja sotsiaaltöötajate abi. Maakohtades viiakse lisaks raamatute vahetamisele kokkuleppel ka ravimeid, postmarke või abistatakse kommunaalmaksete tasumisel (Hellamaa rmtk). Palade raamatukogus viiakse kahele liikumispuudega inimesele, kellel on raske trepist üles tulla, raamatuid õue ja autosse. Kõrgessaares kasvab sügis-talvisel perioodil teenindatavate arv, kes ei saa liikuda ratta ega tõukekelguga ja kellel pole lähedasi transpordiga abistamas. Kärldlas suurenes koduteenindust vajavate lugejate arv kolme võrra. Kaks eelmisel aastal koduteenindust kasutanud viiest inimesest on lugejad, kes viibivad siin ainult suvekuudel ja kasutavad sel ajal raamatukogu teenuseid.

Tabel 13

	Kordade arv	Teenuste arv	Kasutajate arv
Koduteenindus	154	2	27

Tabel 14

Teenused teistele asutustele	Ürituste arv	Osavõtjate arv
Hellamaa	1, raamatukogu teenuseid tutvustav loeng Hellamaa Perekeskuses	26
Käina	2, päevakeskuse ja beebikooli poolt tellitud muinasjututunnid	28

4.6 Raamatukogu kultuurikeskusena

Tabel 15

Raamatukogu nimi	Näitused/virtuaalnäitused, väljapanekud	Üritused	Üritustel osalenute arv
Emmaste	3	7	110
Hellamaa	9	44	372
Kõrgessaare	38	39	559
Käina	42	46	652
Palade	8	23	314
Suuremõisa	7	3	47
Kärdla	26	32	649
KOKKU	133	194	2703

Raamatukoguürituste arv kasvas neljandat aastat järjest:

2015	194 üritust
2014	176 üritust
2013	162 üritust
2012	149 üritust

Ka osalejaid jagub. Näituste ja väljapanekute arv on võrreldes 2014. aastaga enam-vähem sama (2014. a 135 tk). Ürituste korraldamisel tehakse koostööd omavahel, külaseltside, päeva- ja perekeskustega. Lasteürituste puhul on olulisimateks partneriteks koolid ja lasteaiad. Kõrgessaare raamatukogu kiidab koostööd Kõrgessaare noortemajaga. Palju kasutatakse kodukandi huvitavaid inimesi, kellel on jagada teadmisi ja oskusi. Üritused, mida raamatukogudes läbi viiakse, on mitmekesised. Pühalepa valla kolm raamatukogu viisid ühise ettevõtmisena läbi muusika-aastale pühendatud muusikalise mälumängu kogu perele. Hellamaa raamatukogu korraldab juba aastaid oma üritusi koostöös sealse külaseltsi ja perekeskusega, kasutades suuremate ürituste puhul keskuse saali. Möödunud aastal olid tähelepanuväärivaimaks raamatu „Merele avatud maa“ esitlus koos selle välja andnud Pühalepa Vanameeste Klubiga ja osalemine Hiiumaa kohvikutepäeval Hellamaa kiigeplatsil, kus raamatukogu tutvustas koduloolist materjali. Emmastes toimus raamatu „Kiindumushäiretega laps“ esitlus, vestlusring „Keedused eile ja täna“, loeng „Terve targalt toitudes“, alustati emmaste murraku õpetamist lastele, jõulude eel lavastati väike instseneering „Jõulurõõm“. Käina raamatukogu kirjutab aruandes, et on leidnud oma nišši korraldades üritusi ja kokkusaamisi väiksematele huvigruppidele (käsitöö-, tervise-, aiandus-, kokandus-, kunsti- jm huvilised), tehes koostööd ja arvestades nende soove. Üks möödunud aasta tähtsamaid sündmusi oli oma valla kirjaniku Esta Aksli 80. sünniaastapäevale pühendatud mälestusõhtu. TÕNi raames õpiti trühvleid valmistama, raamatukogu juhataja kirjutab, et huvi praktiliste õpitubade vastu on suur, need toovad raamatukokku juurde külastajaid ja teenuste kasutajaid. Paladel jätkas tööd „Tegusate

klubi“, mille eesmärgiks on õppida koos uusi huvitavaid teadmisi, katsetada ja saada kogemusi mistahes muus eluvaldkonnas. Kõrgessaares kogunesid regulaarselt käsitööhuvilised, kellele raamatukoguhoidja tutvustas kirjandust ja perioodikat (näit loodus- ja käsitööajakirjad, E. Aksli looming jt) – traditsioon, mis sai alguse 2014. aastal. Kärddlas kogusid osalejaid kaks reisiõhtut, M. Blossfeldti raamatuesitlus ja loeng, ka seal toimus kodusaare kirjanikule E. Akslile pühendatud mälestusõhtu, koos kohaliku suguvõsauurijate seltsiga viidi läbi infopäev. Kolm üritust toimus koostöös Kärddla eakatega: raamatukogu vabatahtlik tutvustas oma kodumaad Tšehhi Vabariiki, toimusid luulehommik Hiiumaa naiste luulest ja ettelugemispäev. Raamatukogu vahendusel kohtusid päris noored lugejad eakatega: Põhjamaade raamatukogunädala raames käisid Kärddla Ühisgümnaasiumi 4ndate klasside tublimad lugejad Kärddla päevakeskuses eakatele ette lugemas Põhjamaade muinasjutte ja legende. Kui ei ole tegemist spetsiaalselt noorteüritustega, on ürituste sihtgrupp keskealised ja eakamad inimesed.

Ka 2015. aastal külastas Hiiumaad Kirjaniketuur. Seekord koosseisus Kai Aareleid, Kätlin Kaldmaa ja Maarja Pärtna. Kirjanikud käisid Käinas, Kõrgessaares ja Kärddlas. Nendel kohtumistel võiks osalejaid olla rohkemgi, sest vahetu suhtlemine kirjanikuga pakub emotsionaalseid hetki ja elamusi.

Kokkuvõtteks võib öelda, et raamatukogud pakuvad jätkuvalt konkurentsi teistele kultuuriasutustele, tehes samas nendega koostööd.

4.7 Raamatukogu koolituskeskusena kasutajatele.

Kasutajakoolitused arvuliselt
Tabel 16

Raamatukogu	Rühmakoolit. arv		Osalejate arv		Individaalkoolit. arv		Osalejate arv	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Emmaste	2	2	17	15	12	48	15	53
Hellamaa	0	0	0	0	1	2	1	2
Kõrgessaare	4	1	19	10	6	3	9	6
Käina	4	4	56	54	98	90	102	100
Palade	6	2	49	27	4	0	6	0
Suuremõisa	0	0	0	0	3	4	3	4
Kärddla	14	22	242	370	21	12	22	13
KOKKU	30	31	383	476	145	159	158	178

Peamised sihtrühmad koolitustel on kooliõpilased ja eakad ning peajasjalikult õpetati kasutama elektronkataloogi RIKSWEB – tutvustati otsingu tegemist ja erinevaid võimalusi, mida kataloog pakub. Seda nii rühmakoolitustel kui individuaalselt. Emmastes kasvas individaalkoolituste hulk võrreldes 2014. aastaga lausa neljakordselt. Raamatukoguhoidja kirjutab, et kuna aprillis mindi üle URRAMi kasutamisele RIKSile, osutusid eriti vajalikuks lugejakoolitused otsingute tegemiseks uues keskkonnas. Kõrgessaare raamatukoguhoidja mainib aruandes, et kuigi tutvustab lugejatele elektroonilist kataloogi, jagab salasõnu sisselogimiseks ja julgustab kasutama, on tagasiside selline, et lihtsam olevat helistada või kohale tulla. Enamasti arvavad nii vanemaealised, kellele loodetavasti piisava järjepideva abi ja toetuse korral, saab asi tuttavamaks. Lisaks RIKSWEBile tutvustati kasulikke veebilehti (eesti.ee, riigiteataja.ee) ja andmebaase (ESTER, DIGAR, ISE) ning seda, kuidas sooritada otsingut arhiivides nagu eha.ee, eha.ee/saaga ja ra.ee, juhendati e-posti konto loomist ja kasutamist, digiallkirja andmist, dokumentide vormistamist, ID-kaardi kasutamist. Õpilastele mõeldud rühmakoolituste teemadeks olid raamatukogu kasutamise õpetamine ja sellega

tutvumine, kasutamise oskuste kontroll (Kärdlas). Kärdla aruandest võib ka lugeda, et kooli poolt on endiselt suur huvi raamatukogutundide vastu, sellest tulenevalt on kasvanud ka rühmakoolituste arv, mis on peaaegu kaks korda suurem kui 2014. aastal.

4.8 Raamatukoguteenuse turundus

Uusi kanaleid raamatukoguteenuse tutvustamiseks ei kasutatud, jätkati juba tuttavatega. Oma kodulehekülg on kolmel raamatukogul – Kärdlas, Käinas ja Paladel. 2015. aastal tegeles Hiiu Valla Raamatukogu uue, valla kolme raamatukogu ühise kodulehe välja töötamisega. Facebooki kontod on Hiiu Valla Raamatukogul, Käina, Palade ja Emmaste raamatukogudel. FB-i peetakse kõige paindlikumaks info edastamise kanaliks. Üldist huvi pakkuvat infot raamatukogu ettevõtmistest ja kutset enda üritustele jagas Hiiu Valla Raamatukogu ka FB-i grupis „Hiiumaa Heaks“. Kellel oma kodulehed puuduvad, nende teave on üleval valdade kodulehtedel. Sellele lisaks levitatakse infot raamatukogus toimuva kohta vallalehtedes, heaks tasuta võimaluseks ürituste reklaamil on portaali hiiumaa.ee ürituste kalender ja „Hiiu Lehe“ nädalalõpu kuulutuste rubriik „Kuhu minna Hiiumaal“. Lisaks sellele, et nendes kanalites teavitamine ei too endaga kaasa mingeid kulusid, võimaldab see info jõudmist paljude huvilisteni, sest neid allikaid jälgivad paljud Hiiumaa elanikud ja külalised.

Lasteürituste puhul kasutatakse sageli otsepostitusi.

Kasutusel on ka vanemad ja tavapärasemad teavitamise meetodid nagu kuulutused infotahvlitel käidavamates kohtades linnas ja maal, allasutuste teadetetahvlitel, päeva- ja noortekeskustes. Raamatukogud on kirjutanud oma tegemistest vallalehtedes – Hiiu Valla Raamatukogu, Emmaste raamatukogu, Hellamaa raamatukogu. Viimane kajastas oma ettevõtmisi ka külaseltsi blogis ja raamatukoguhoidja käis raamatukogu tutvustamas loengul valla taidlejatele. Erinevaid võimalusi oma tegevuse paremaks tutvustamiseks saare elanikele ja külalistele on, tuleb ainult leida endale ja oma kasutajatele sobivaim variant, mis viiks info võimalikult paljudeni.

4.9 Bibliograafia- ja infoteenindus

Kolmel raamatukogul on olemas kodulehekülg, teised jagavad oma infot veebis valla kodulehtedel. Oluliseks puuduseks sellisel puhul on see, et puudub viide raamatukogu elektronkataloogile. Hiiu valla raamatukogude ühine kodulehekülg, mis valmis ja tehti kõigile ligipääsetavaks käesoleva aasta algul, pakub „e-raamatukogu“ nime all võimalust valida nelja kategooria vahel: andmebaasid, Eesti elu, ajalehed ja uudisteportaalid ning e-raamatud (küll e-raamatuid vahendavad keskkonnad). Ka Palade raamatukogu pakub oma kodulehel juurdepääsu levinuimatele andmebaasidele ja Eesti Rahvusraamatukogu lehele, Käina kodulehel neid esitletud pole, piirdudes juurdepääsuga RIKSWEBi.

4.9.1 Andmebaaside loomine

Uusi andmebaase 2015. aastal maakonna raamatukogudes loodud ei ole. Koduloolist materjali kogu Hiiumaa kohta bibliografeerib Kärdla raamatukogu, tehes kirjeid RIKSi. Selle tagajärjel on kujunenud pidevalt täienev ja kõigile RIKSWEBi kaudu kättesaadav andmebaas. Hiiumaa ja hiidlastega seonduvat kataloogitakse nii jooksvalt kui tagasiulatuvalt, nii kohalikest ajalehtedest kui üleriigilisest ajakirjandusest ja kogumikest. 2015. aasta lõpul oli andmebaasis 6229 koduloolist kirjet, aasta jooksul lisati 120 kirjet. Käina raamatukogu bibliografeerib valla lehest „Käina Kuller“ koduloolist materjali. Hellamaa raamatukogus on koduloolise materjali kaustade kogu, mida jooksvalt täiendatakse.

4.9.2 Infopäringud

2015. aastal oli päringute arv maakonnas 1047. Viimase nelja aasta jooksul (2012 1429 – 2015 1047) on see pidevalt langenud. Töö nende registreerimisel proovitakse küll hoida järjepidevana, kuid kindlasti on neid, mida kohe pole aega registreerida ja hiljem ununevad. Oma põhjus päringute arvu vähenemises on ka sellel, et lugejad on muutunud teadlikumaks ja suudavad ka ise infot leida. Põhiliselt otsitakse teavet koolitööde (referaadid, uurimus- ja seminaritööd, aineolümpiaadid) tarvis, aga ka ristsõnade lahendamiseks. Teemad seonduvad suures osas kodu- ja ajaloolise materjali, lisaks looduse, käsitöö ja turismiga. Päringutele vastavate materjalide maht on väga erinev. Sageli valivad õpilased teema, mille kohta materjali napib, teinekord aga on teema liiga laiulatu ja materjali hulk väga suur, sellisel juhul on võimalik, et keskendutakse edaspidi kitsamale valdkonnale või nähtusele. Mõned näited päringute kohta Kärddla raamatukogust, kes oma aruandes tõdeb, et teemad võivad olla vägagi erinevad: J. Viidingu laulu „Marta“ sõnad, kirjanike Elmar Vrageri ja Pent Puulaane pärijad/järglased, märtsiküüditatute nimekiri, interneti sõltuvus/käitumine internetis, taimehaigused jne.

4.9.3 Trükised ja veebiväljaanded

Hiumaa raamatukogud ei publitseerinud, ei koostanud ise ega osalenud trükiste ja veebiväljaannete koostamises.

5. 2016 aasta tegevused

- Senist suunda jätkates hoida oma lugejaid, tehes nendega koostööd ja pakkudes kohapeal kvaliteetset ja kiiret teenust; otsida võimalusi, kuidas jõuda uute lugejateni
- Jätkata tööd laste ja noortega raamatute ja lugemise propageerimisel (suvelugemise programmid, kohtumised kirjanikega jm)
- Tutvustada enam e-teenuseid ja andmebaase
- Jätkata ürituste korraldamist, seostades neid võimalusel Merekuultuuri aastaga
- Viia läbi inventuur kolmes raamatukogus
- Liikuda edasi rahvusvahelise koostöö suunas.

Maakonna raamatukoguvõrgus käesoleva aasta algul muudatusi ette näha ei ole. Tõenäoliselt seisavad need siiski ees, kuid iga muudatus võtab aega. Võib vaid loota, et liitmiste ja ühtlustamiste käigus lähtutakse ennekõike raamatukogude kasutajate huvidest ja arvestatakse töötajate, kes tunnevad oma tööd ja lugejaid, arvamustega. Aasta aega tegutsenud Hiiu Valla Raamatukogu pakub võimalust õppida oma kogemustest.

Koostaja: Kristel Pärnsalu

Direktor

Allkiri ..... /Annely Veevo/

LISA 1 Maakonnaraamatukogude raamatukoguhoidjate täienduskoolituse kava 2016-2018

Koolituse teema	Koolitustundide arv	Raamatukoguhoidjate arv	Koolituskava eesmärk
Valmiva Hiiumaa kirjandusloo tutvustus, V. Vaher	3	15	Tutvumine Hiiumaa kirjanduse ajaloo ja selle suurkujudega, ülevaade Hiiumaa juurtega kirjanikest ja kirjainimestest
ETKA Andrase teabepäev (suhtlemis- ja probleemilahendusoskused, vaimne tervishoid ja heaolu, enese motiveerimine)	6	15	Parandada raamatukoguhoidjate teeninduskultuuri ja toetada enesearengut
Õppereis Tallinnasse ja Harjumaale, koolitus RR-s (uuendatud DIGAR, loeng + praktiline õppus)	2p	15	Tutvustada raamatukoguhoidjatele digiteerimise tehnoloogiat, uuenenud andmebaasi DIGAR ja saada ülevaade rahvaraamatukogude tööst Eestis 2015. aastal
K. Aareleidi ülevaade hispaaniakeelsest kirjandusest ja ajakirjast Loomingu Raamatukogu	3	15	<ul style="list-style-type: none"> tutvustada ajakirja Loomingu Raamatukogu; juhtida tähelepanu väärt tõlkeilukirjandusele; tutvustada tänapäevast hispaaniakeelset kirjandust aidata raamatukoguhoidjatel kergemini orienteeruda pakutavates tõlketöstes ja soovitada neid lugejatele
Kodulooline koolitus koostöös SA Hiiumaa Muuseumid, rannarootslaste elust Hiiumaal (Merekultuuri aasta) + tutvumine muuseumi fondide ja kogudega	5	15	<ul style="list-style-type: none"> Merekultuuri aastal tutvustada Hiiumaa kultuuri ja ajalugu oluliselt mõjutanud rahvusgrupi eluolu kui meie kultuuripärandit ; tutvustada muuseumi kui mäluasutuse töö köögipoolt
Kuidas sünnib uudis; kuidas tehakse kohalikku ajalehte; kuidas kirjutada raamatukogust ajalehes?	2	15	<ul style="list-style-type: none"> Selgitada kohaliku ajalehe väljaandmise ja uudise sünniga seonduvaid huvipakkuvaid aspekte, kuidas saab raamatukogust toimuvast uudis. Anda juhiseid ja nõuandeid raamatukogude töö paremaks kajastamiseks meedias

Kuidas sünnib kaasaegne raamatuillustratsioon, kunstnik V. Alber	2	15	Viia raamatukoguhoidjad kurssi raamatu (eriti lasteraamatu) olulise komponendi – illustratsiooni- valmimisega tänapäeval
Sotsiaalmeedia üldine taust, sotsiaalmeedia rakendamine raamatukogudes, sotsiaalse tarkvara liigid, RR	4	15	<ul style="list-style-type: none"> • Anda ülevaade ja tutvustada kaasaegseid kanaleid raamatukogude tegevuse kajastamiseks ja nende paremaks turundamiseks; • julgustada sotsiaalmeediat ja sotsiaalset tarkvara oma töös kasutama.
Kultuuriürituse korraldamine raamatukogus, projektide kirjutamine	3	15	<ul style="list-style-type: none"> • Anda juhiseid ja nõuandeid ürituste paremaks kavandamiseks ja läbi viimiseks raamatukogus, • Anda ülevaade, kuhu on raamatukogul võimalik ürituste korraldamist toetavaid projekte esitada, tutvustada sellega seonduvaid tingimusi
Õppereis Tartusse, Tartu Ülikooli raamatukogu (ja veel mõne raamatukogu Tartumaal) külastamine	2 p	15	<ul style="list-style-type: none"> • tutvustada suurt teadusraamatukogu; • vahetada kolleegidega kogemusi ja ideid • avardada silmaringi
Folkloori teabepäev, koostöös Eesti Kirjandusmuuseumiga	5	15	Saada ülevaade Eesti suulise pärimuse jäädvustamisest, folkloorist üldisemalt ja Hiiumaaga seonduvalt
Ülevaade kaasaegsest soome kirjandusest	3	15	<ul style="list-style-type: none"> • juhtida tähelepanu väärt tõlkeilukirjandusele; • tutvustada tänapäevast soome kirjandust • aidata raamatukoguhoidjatel kergemini orienteeruda pakutavates tõlketeostes ja soovitada neid lugejatele
21. saj raamatukogu – mida oodata? E-teenused, e-raamatud, digikogud, M. Põldaas	3	15	Saada ülevaade ootustest kaasaegsele raamatukogule, arengutele selles vallas nii Eestis kui maailmas.
Kunstiteraapiad – ülevaade ja rakendusvõimalused, E. Rützel	3	15	Tutvustada ja pakkuda loovaid võimalusi uute ideede soodustamiseks, koostöö arendamiseks, probleemide lahendamiseks, taastumiseks, enesekindluse taastamiseks jm.
Õppereis Sillamäele, Sillamäe Linna	2p	15	<ul style="list-style-type: none"> • tutvuda erinevate raamatukogude töökorraldusega

Keskraamatukogu ja Lääne-Virumaa Keskraamatukogu külastamine			<ul style="list-style-type: none"> • vahetada kolleegidega kogemusi ja ideid • avardada silmaringi
---	--	--	---

LISA 2 Laste-ja noortekirjanduse nimetused ja eksemplarid 2015

Autor	Nimetus	Väljaandmise aasta	Kirjastus	Eksemplaride arv
	Dinosauruste ja teiste eelajalooliste loomade lasteentsük.	2015	Tänapäev	1
	Dzungli- ja safariloomad: käsitööraamat lastele	2014	TEA	1
	Eesti imemuinasjuttude kuldraamat	2015	TEA	1
	Imeline jõulumaailm	2015	Sinisukk	1
	Koduloomad	2015	Odamees	1
	Kop-Kop! Kes elab siin?	2015	Karrup	2
	Lapse oma mõistatused	2015	TEA	2
	Maailma rahvaste muinasjuttude kuldraamat	2015	TEA	1
	Loeme koos: lugusid poistele	2014	Egmont Estonia	2
	Loeme koos: lugusid tüdrukutele	2014	Egmont Estonia	1
	Mina olen terane	2015	Koolibri	1
	Mõmmi uneaeg	2015	Koolibri	1
	Oi, oi, kes siin söömas käis?	2015	Karrup	1
	Palju õnne, postijänku!	2015	Koolibri	1
	Rebasejutud	2010	Ilo	1
	Rikki-Tikki-Tavi	2009	Odamees	1
	Smurfilood	2015	Egmont Estonia	2
	Vanasõna ei valeta	2015	TEA	2
	Viie minuti muinasjutte poistele	2015	Sinisukk	1
	Viie minuti muinasjutte tüdrukutele	2015	Sinisukk	1
	Õudusjuttude varalaegas	2011	Sinisukk	1
Aadma, K.	Täht teises taevas	2015	Tänapäev	3
Ackland, N.	Pörr!	2015	Koolibri	1
Allen, K.	Mobiiltelefoni ohud	2014	Studium	1
Andersen, H.C.	Muinasjutud	2015	Egmont Estonia	1
Andrews, J.	Mina, Earl ja surmasuus tüdruk	2015	Varrak	4
Annus, E.	Uku, kaelkirjak ja elevant	2015	Päike ja Pilv	3
Appelgate, K.	Üks ja ainus Ivan	2014	Pikoprint	2
Arakas, E.	Esmaspäevad	2015	Tänapäev	5

Arnesen, L.	Punupatsid	2015	Hea Lugu	1
Auxier, J.	Osav peeter ja tema fantastilised silamd	2014	Pikoprint	3
Aveyard, V.	Punane kuninganna	2015	Pikoprint	3
Barrie, J.	Peeter Paan	2015	Hea Lugu	1
Bertholet, C.	10 lugu:haldjad ja nõiad	2015	Koolibri	2
Bisset, D.	Kõnelused tiigriga	1979	Eesti Raamat	1
Bisset, D.	Onu Tik-Taki teekond	2015	Koolibri	2
Björk, C.	Kuidas saada rüütliks	2015	Koolibri	3
Bornstädt, M.	Kartmatu teadushiir Nero	2015	Koolibri	2
Boumans, L.	Ma olen 2-aastane	2015	Koolibri	1
Bray, L.	Iluduskuninganna	2015	Tiritamm	1
Briere-Haquet, A.	Nahkhiir ja taevatäht	2015	TEA	1
Briere-Haquet, A.	Peeter ja kuu	2015	Pikoprint	2
Brown, C.	Talve saladused	2015	Pikoprint	1
Burgess, M.	Billy Elliot	2015	Tänapäev	1
Carter, A.	Usalda mind, kui julged	2015	Pikoprint	2
Cass, K.	Eliit	2015	Pikoprint	3
Cass, K.	Printsess	2015	Pikoprint	4
Cast, P.C.	Ahvatletud	2015	Pegasus	2
Clare, C.	Surmav arsenal V	2014	Varrak	1
Clare, C.	Surmav arsenal VI	2014	Varrak	1
Condie, A.	Määratud	2015	Pegasus	1
Contra	Isa sokk on mere karu	2015	Pead	2
Contra	Kõik on kõige targemad	2015	Tallinna Keskraamatukogu	6
Contra	Poiste aabits	2010	Grenader	1
Chancellor, H.	Muuseumi saladus	2015	Tiritamm	1
Dashner J.	Käsk tappa	2015	Tänapäev	2
Dashner, J.	Labürindijooksja	2014	Tänapäev	1
Dashner, J.	Surma ravim	2015	Tänapäev	3
Dashner, J.	Põlenu katsed	2014	Tänapäev	1
Daywalt, D.	Rasvakriitide mäss	2015	Jutulind	1
Defoe, D.	Robinson Crusoe	1984	Eesti Raamat	1
Doka, P.	Lilla Kuningatütar	2015	Varrak	3
Donaldson, J.	Tigu ja vaal	2015	Draakon&Kuu	1
Donaldson, J.	Vastandid	2015	Draakon&Kuu	1
Duddle, J.	Gigantosaurus	2015	Ajakirjade Kirj.	2
Egner, T.	Söobik ja pisik	2013	Tänapäev	1
Ehasalu, P.	Printsid poisid	2013	Varrak	1
Ervald, A.	Unenäorong	2014	Petrone Print	1
Farndon, J.	Kuidas see töötab?	2015	Egmont Estonia	1
Fine, A.	Minu ema on võimatu	2014	Avita	1
Finsterbusch, M.	Pipa Lupina ja tema puutüvemaja vennaskond	2015	Sinisukk	1
Fitzgerald, S. M.	Lootuse õunakook	2015	Varrak	3
Fitzpatrick, B.	Lõppmäng	2014	Pikoprint	1
Fitzpatrick, B.	Vaikus	2013	Pikoprint	1
Flehsig, D.	Petronella Õnneseen	2014	Regio	1

	:loodusuuriija			
Flechsigt, D.	Petronella Õnneseen:lugusid loomalastest	2013	Regio	1
Forman, G.	Kui ma jään	2014	Pegasus	1
Forman, G.	Kuhu ta läks	2015	Pegasus	3
Galan, A.	Mondrago I osa	2015	Helios	2
Galan, A.	Mondrago II osa	2015	Helios	3
Galan, A.	Mondrago III osa	2015	Helios	2
Ganeri, A.	Maakera 30 sekundiga	2015	Pikoprint	1
Giani, S.	Supervana seiklused	2015	Sinisukk	1
Gifford, C.	Kosmos 30 sekundiga	2015	Pikoprint	1
Gordan, K.	Väikese Bosse lood	2015	Egmont Estonia	3
Gray, J.	Pöningukass Atticus eksleb uduses rabas	2015	Helios	2
Gray, J.	Õpib joonistama	2015	Helios	1
Green, J.	Paberlinnad	2015	Pegasus	4
Green S. E.	Tapja sinu sees	2015	Helios	2
Grimm, J.	Hunt ja seitse kitsetalle	2015	Hea Lugu	1
Grimm, J.	muinasjutte	2014	Nornberg	1
Gripe, M.	Elvis Karlsson	2001	Tiritamm	1
Hanna, V.	Hiireke ja hammas	2015	TEA	1
Hanna, V.	Väike mereröövel Robin	2015	TEA	1
Hapka, C.	Sofia Esimene	2015	Egmont Estonia	1
Heiligman, D.	Poiss, kes armastas matemaatikat	2014	Valgus	2
Hellerma, K.	Pupi ja salakäik	2015	Päike ja Pilv	3
Herzog, A.	Röömsaid pühi, kallid mugits!	2015	Sinisukk	3
Hinrikus, K.	Suur maailmareis	2015	Tammerraamat	3
Hinrikus, K.	Taniel Teine	2015	Tammerraamat	4
Hissey, J.	Vana karu	2015	Koolibri	1
Hoffman, M.	Minu pere on parim	2015	Egmont Estonia	1
Hoffman, M.	Tunne oma tundeid	2015	Egmont Estonia	1
Holm, J.	Kuldkala nr 14	2015	Pikoprint	2
Holmström, A.	Nohik Niilusel	2015	Tammerraamat	4
Horowitz, A.	Horowitzi õudus	2015	Pikoprint	2
Howard, M.	Lambad kanade vastu	2015	Helios	2
Howard, M.	Uduse raba koll	2015	Helios	2
Hytönen, V.	Vanaisa rododendron	2015	Savukeidas	1
Iggulden, C.	Ainult poistele	2009	Avita	1
Ilves, K.	Vigur kellasepp	2015	Eesti Raamat	4
Ivens, J.	Jänes Jaak ja pahupidi peenar	2015	Koolibri	2
Ivens, J.	Jänes Jaak ja tühi tiik	2015	Koolibri	1
Janikovszky, E.	Vasta ilusti, kui küsitakse!	2015	Petrone Print	2
Janosch	Ma teen su terveks	2015	Kakaduu	3
Johansson, A.	Härra Viigikübar ja Thoufve loss	2015	Tammerraamat	3
Juske, J.	Eesti kuningad, rüütlid ja printsessid	2014	Randvelt	2

Juske, J.	Eesti kuulsad meresõitjad ja piraadid	2014	Randvelt	1
Juske, J.	Salapärase Venemaa lugu	2015	Randvelt	1
Juske, J.	Tallinna vanalinna kummitusmajad	2015	Randvelt	2
Karm, H.	Kui vanaema väike oli	2014	Fookus Meedia	1
Karu, M.	Nullpunkt	2014	Pegasus	1
Kask, R.	Konnapoiste talvejutud	2015	NG Consult	1
Kass, K.	Kasper ja viis tarka kassi	2015	Tänapäev	1
Kass, K.	Nõianeiu Nöbinina ja korstnapühkija	2015	Tänapäev	4
Kate, L.	Kirg	2015	Pegasus	2
Keränen, M.	Kuldne Lurich	2014	Keropää	1
Keränen, M.	Küttepuuvargad	2015	Keropää	6
Kibuishi, K.	Amulett	2015	Pikoprint	2
Kilkson, T.	Karupojad kevadet kaemas	2015	Argo	1
Kinks, K.	Näpud saviseks	2015	Haldjapere Kirj.	1
Kinney, J.	Ühe äpardi päevik V	2015	Ajakirjade Kirj.	3
Kinney, J.	Ühe äpardi päevik 7 osa	2015	Ajakirjade Kirj.	2
Kirkegaard, O.	Kummi-Tarzan	2015	Tänapäev	2
Kirkkopelto, K.	Molli	2014	Helios	2
Kivirähk, A.	Kaka ja kevad	2009	Varrak	1
Kivirähk, A.	Karneval ja kartulisalat	2015	Varrak	8
Kivirähk, A.	Oskar ja asjad	2015	Film Distribution	6
Kivirähk, A.	Sirli, Siim ja saladused	2006	Varrak	1
Kont, Ed.	Hiirepoju simmu ja Võlunõelake	2014	Eduard Kont	1
Kotta, F.	Vaat mis juhtus	2015	Hea Lugu	2
Kudu, R.	Elu algab Kümneselt	2014	Läänetasandiku OÜ	1
Kunder, J.	Imelik peegel	2015	TEA	1
Kunnas, M.	Kõigi aegade kosmoseraamat	2015	Ajakirjade Kirj.	1
Kunnas, M.	Tõnni parim jõulukink	2015	Sinisukk	3
Kõmmus, J.	Hiiumaa vägimehe Leigri seiklused	2015	Eesti Kirjandusmuuseum	2
Kõrtsini, L.	Neljanda korruse kangelane	2014	Rocca al Mare Kool	1
Kästner, E.	Lendav klassituba	2015	Tänapäev	3
Köthe, R.	Maa ja ilmaruum	2007	Koolibri	1
Künnapas, H.	Tähtajaline elu	2015	Heli Kirjastus	3
Lagercrantz, R.	Kui ma olin õnnelik	2015	Tammerraamat	4
Lagercrantz, R.	Minu õnnelik elu	2014	tammerraamat	1
Lagercrantz, R.	Mu süda hõiskab ja naerab	2014	Tammerraamat	1
Lallemand, O.	Kajakapapa Ferdinand	2015	TEA	2
Lallemand, O.	Kop-kop! Kes seal on?	2015	TEA	2
Landy, D.	Detektiiv Luuker Leebesurm	2015	Pikoprint	1
Langereuter, J.	Friida, see väike	2014	Koolibri	1

	metsanõid			
Lansley, H.	Täht ja soov	2015	Koolibri	2
Larsson, A.	Kratt	2015	Varrak	2
Larsson, A.	Kummituslaps	2015	Varrak	2
Larsson, A.	Loitsusau	2014	Varrak	1
Larsson, A.	Sünk	2015	Varrak	3
Lechermeier, P.	Unustatud ja tundmatud printsessid	2014	Draakon&Kuu	1
Leino, M.	Jõululugu	2015	Sinisukk	1
Lewis, C.	Narnia kroonikad	2014	Pegasus	1
Levithan, D.	Iga päev	2015	Ajakirjade Kirjastus	2
Lindgren, A.	Bullerby lapsed	2006	Sinisukk	1
Lindgren, A.	Hulkur Rasmus	2003	Sinisukk	1
Lindgren, A.	Meisterdetektiiv Kalle Blomkvist	2009	Sinisukk	1
Lindgren, A.	Mio, mu Mio	2015	Sinisukk	1
Lindgren, A.	Vahytramäe Emil	2006	Sinisukk	1
Lindgren, A.	Väike Tjorven, Pootsman ja Mooses	2009	Sinisukk	1
Litton, J.	Muna	2015	Koolibri	1
Lockhart, E.	Me olime valetajad	2015	Pegasus	3
Look, K.	Leemuripoeg Ville teeb sääred	2012	Tänapäev	1
Look, K.	Lennujaam lutikad ei anna alla	2014	Tänapäev	3
Look, K.	Peeter, sõpradele Peetrike	2014	Tänapäev	1
Loosaar, V.	Oskar läheb lasteaiast koju	2015	Varrak	1
Loper, M.	Algus pärast lõppu	2015	Tänapäev	2
Lowy, D.	Teeme ise jõulukaunistusi	2015	Koolibri	1
Maran, T.	Kodukakk, päevakoer ja teised	2015	Päike ja Pilv	2
Marshall, N.	Mari Mae soe suvepäev	2015	Koolibri	1
Martin, G.R.	Jäälõhe	2015	Varrak	2
Mazetti, K.	Metslased ja vombatid	2015	Tänapäev	4
Mazetti, K.	Viikingid ja vampiirid	2015	Tänapäev	4
Mead, R.	Kuldne liilia	2015	Ersen	1
Mead, R.	Vampiiride akadeemia 1. raamat	2015	Ersen	1
Mead, R.	Vampiiride akadeemia 6 raamat	2014	Ersen	1
Menchu, R.	Väike Min, tüdruk Chimelist	2015	Toledo	1
Metsla, E.	Kassipoeg ja patsidega tüdruk	2015	Pilgrim	1
Metsola, A.	Numbrid	2015	Pikoprint	1
Metsola, A.	Värvid	2015	Pikoprint	1
Miler, Z.	Väike mutt värvib mune	2015	Karrup	1

Montgomery, L.M	Roheliste Viilkatuste Anne	1999	Ersen	1
Moskvina, M.	Mis juhtus krokodilliga?	2014	Päike ja Pilv	1
Mourlevat, J-C-	Ookeani kutse	2013	Draakon&Kuu	1
Mulligan, A.	Ribbelstrop	2015	Draakon&Kuu	1
Mänd, H.	Jõulumets	2011	Sinisukk	1
Nesbo, J.	Doktor proktor ja suur kullarööv	2015	Varrak	2
Ness, P.	Kui koletis kutsub	2014	Helios	1
Nilsson, M.	Tsatsiki ja Per Hammar	2015	Karrup	1
Nilsson, U.	Maailma parim esineja	2014	K&K	3
Niven, J.	Elu helged paigad	2015	Tänapäev	1
Nordqvist, S.	Pettsoni jõuluvanamasin	2015	Koolibri	4
Noel, A.	Sünge leek	2015	Pegasus	4
Oliver, L.	Deliirium	2014	Tiritamm	2
Olsson, S.	Bert ja rambipalavik	2015	Tänapäev	2
Oro, J.	Muna	2015	Ühinenud ajalehed	2
Ormerod, J.	Beebivahetus	2014	Helios	2
Oster, G.	Vallatu matemaatika	2015	Varrak	1
Ots, L.	Lumise metsa rõõm	2015	Menu	2
Pantermüller, A.	Minu Lotta-elu	2015	Koolibri	5
Parmentier, C.	Rebane ja kolm muna	2015	TEA	2
Parr, M.	Vahvlist südamed	2013	Eesti Raamat	2
Parvela, T.	Ella ja rokkstaar	2015	Ajakirjade Kirj.	3
Parvela, T.	Ella Lapimaal	2015	Ajakirjade Kirj.	3
Pastis, S.	Timmu Ämber 1	2014	Tänapäev	1
Pastis, S.	Timmu Ämber 2	2015	Tänapäev	1
Pervik, A.	Jääpurikas, muelik piim ja teised	2015	Tänapäev	2
Pervik, A.	Klabutermanni mure	2012	Tänapäev	1
Pervik, A.	Presidendilood	2013	Tänapäev	1
Pervik, A.	Sookoll ja sisalik	1986	Eesti Raamat	1
Pervik, A.	Tähenärija ja Kriksadull	2015	Tänapäev	1
Petrone, E.	Leena peenar	2015	Petrone Print	1
Petrone, E.	Ma kingin sulle jõe	2015	Petrone Print	1
Pichon, L.	Kõik on ülitore	2015	Pikoprint	4
Pichon, L.	Mimmu ja Kräämu	2015	Pikoprint	1
Pichon, L.	Suurepärased ettekäanded	2014	Pikoprint	3
Pichon, L.	Tom Gatesi äge maailm	2014	Pikoprint	2
Piiper, K.	Tõde või tegu	2015	Varrak	6
Pohla, K.	Punase õhupalli vikerkaarevärviline seiklus	2015	Helios	1
Portes, A.	Valge varese anatoomia	2015	Tänapäev	3
Preussler, O.	Krabat	2009	Tänapäev	1
Preussler, O.	Väike nõid	2015	Tänapäev	2

Priilinn, K.	Halloween		Tänapäev	6
Priilinn, K.	Roosi ja Liisu seiklused	2015	Tänapäev	2
Pärnits, M.	Nässu	2014	Tammerraamat	1
Püttsepp, J.	Gibraltari laevakoerte ühing	2015	Tänapäev	3
Raba, H.	Sander Säinas ja lendav siga	2015	Tänapäev	3
Rand, H.	Esimene A klass ja sügise süda	2015	Argo	2
Raud, P.	Emili ja oi kui palju asju	2015	Tänapäev	3
Raud, P.	Kõik võiks olla roosa	2015	Tammerraamat	3
Raudkivi, I.	Ükskord päkapikk ma olin ise		Kunst	2
Raudla, H.	Õpetaja Albert	2015	Sator	1
Reeve, P.	Larklight	2015	Tiritamm	2
Reichardt, H.	Leenu ja Liisu lood	2015	H. Reichardt	2
Reinaus, R.	Pärdik Päär ja hauaröövlid	2015	Tänapäev	6
Reinaus, R.	Suhkrust ja jahust	2015	Tänapäev	5
Reinla, A.	Teofrastus	1985	Eesti Raamat	1
Renoult, A.	Koprapoisi kummaline kingitus	2015	TEA	1
Renoult, A.	Jänes Joonatanist saab suur vend	2015	TEA	2
Richard, E.	Lehm Miili ja tema laigud	2015	TEA	1
Richler, M.	Jacob Kaks-kaks kohtab kihvakolli	2002	Tiritamm	1
Riddell, C.	Ada Goot ja kummitushiir	2015	Tammerraamat	3
Riddell, C.	Ottoline ja kollane kass	2010	Draakon&Kuu	1
Riddell, C.	Ottoline läheb kooli	2012	Draakon&Kuu	1
Riggs, R.	Tontide linn	2015	Tiritamm	2
Riordan, R.	Percy Jackson ja koletiste meri	2015	Pegasus	3
Riordan, R.	Percy Jackson ja välguvars	2014	Pegasus	1
Roth, V.	Lahkulööja	2013	Pegasus	1
Roth, V.	Murdumatu	2014	Pegasus	1
Roth, V.	Mässaja	2014	Pegasus	1
Ross, T.	Ma ei taha, ma	2015	Egmont Estonia	1
Ross, T.	Ma tahan, ma tahan!	2015	Egmont Estonia	1
Rowell, R.	Eleanor&Park	2014	Pegasus	1
Ruiz Zafon, C.	Uduprints	2015	Varrak	3
Rummo, V.-M.	Lendav kala	2015	Tammerraamat	4
Rummo, V.-M.	Maailmarändur Nööp	2015	Koolibri	4
Rummo, V.-M.	Sokivaras	2015	Päike ja Pilv	4
Rowling, J.K.	Harry Potter ja saladuste kamber	2012	Varrak	1
Rusling, C.	Lumememme jõulud	2015	Koolibri	1

Russell, R.R.	Luuseri päevik I osa	2012	Sinisukk	1
Russell, R.R.	Luuseri päevik II osa	2012	Sinisukk	1
Russell, R.R.	Luuseri päevik IIIosa	2014	Sinisukk	1
Ruuse, M.	Teeme ise:kaardid tähtpäevadeks	2015	Pegasus	2
Rõõm, G.	Raamatuvardjad	2010	Mugul	1
Saar, A.	Kojamees Urmas	2015	Päike ja Pilv	3
Saar, A.	Kuidas meil asjad käivad	2014	Tänapäev	1
Saar, O.	Pika suka päkapikk	2015	Koolibri	2
Sage, A.	Septinus Heap Kuues osa	2015	Pegasus	1
Saint-Exuperi, A.	Väike prints	2009	Tiritamm	1
Saksatamm, M.	Kass ja kinopilet	2013	Tänapäev	1
Saksatamm, M.	Kus on tuukri koduke?	2015	Dolce Press	1
Scicluna, D.	Maailme kividele	2015	Varrak	2
Saluste, M.	Ants ja auto	2015	Dolce Press	2
Schwartz, H.	Küberkiusamine	2014	Studium	1
Scott, M.	Alkeemik	2013	Pegasus	1
Scott, M.	Maag	2013	Pegasus	1
Scott, M.	Nõid	2010	Pegasus	1
Simukka, S.	Must nagu eebenipuu	2015	Pegasus	5
Simukka, S.	Punane nagu veri	2014	Pegasus	3
Simukka, S.	Valge nagu lumi	2015	Pegasus	5
Sirett, D.	Tee mulle pai	2015	Koolibri	2
Smith, L. J.	Salaring:riitus	2012	Varrak	1
Smith, L. J.	Salaring:vang	2012	Varrak	1
Smith, L. J.	Salaring:vägi	2012	Varrak	1
Smuul J.	Meremees Murka	1986	Eesti Raamat	1
Soans, K.	Suur või väike ingel	2015	Varrak	2
Soomets, T.	Hea ja kurja jutud	2015	Päike ja Pilv	4
Soopan, I.	Õhulossivanaisa	2015	Tänapäev	3
Stannard, R.	Onu Alberti kvantseiklus	2015	Pikoprint	1
Stark, U.	Helin ja Suur Mõtletaja	2015	Draakon&Kuu	6
Stark, U.	Vilista mulle, Johanna	2014	Koolibri	1
Stark, U.	Täitsapoiss	2013	Koolibri	1
Stark, U.	Võidumees	2013	Koolibri	1
Stark, U.	Väike ja tugev	2014	Draakon&Kuu	1
Stroud, J.	Kisendav trepp	2015	Pegasus	2
Sugg, Z.	Tüdruk oneline	2015	Hea Lugu	2
Zullo, G.	Väike lind	2015	Draakon ja Kuu	1
Tinnuri, U.	Vanaisa võluhaamer	2015	Canopus	1
Tomusk, I.	Digipöörane kool	2015	Tammerraamat	5
Tomusk, I.	Kriminaalne pangapresident	2015	Tammerraamat	5
Tomusk, I.	Kriminaalne suvevaheaeg	2014	Tammerraamat	1
Tomusk, I.	Kriminaalsed automatkajad	2014	Tammerraamat	1
Tomusk, I.	Nuustik	2014	Tammerraamat	1
Tomusk, I.	Rasmuse vuntsid	2015	Tammerraamat	4
Tomusk, I.	Tere, Volli!	2007	Tänapäev	1

Tomusk, I.	Volli läheb tööle	2014	Tänapäev	2
Trull, I.	Rähni ravi	2015	Tammerraamat	2
Tungal, L.	Jänese poeg otsib sõpra	2015	Tammerraamat	4
Tungal, L.	Konn kobrulehe all	2015	Tammerraamat	2
Tungal, L.	Raha-haa-haa!	2014	Tammerraamat	1
Tuule, E.	Tagalaane valitsejad	2015	TEA	1
Tähepõld, M.	Väikese vimkaga perekond	2015	Haldjapere	1
Ulman, M.	Röövlirahnu Martin	2015	Tammerraamat	2
Vainola, K.	Kelli hakkab piraadiks	2014	Pegasus	1
Vainola, K.	Kelli-peaaegu haldjas	2014	Pegasus	1
Vainola, K.	Sonja ja kass	2015	Pegasus	4
Walcker, Y.	Pingviin Martin ja uus naaber	2015	TEA	2
Walcker, Y.	Röövik Reeli võlusadused	2015	TEA	1
Walcker, Y.	Siil Priidik tahab uut perekonda	2015	TEA	1
Vallat, C.	Mäger Madis valmistub talveks	2015	TEA	2
Walliams, D.	Gängstamemm	2014	Tänapäev	1
Walliams, D.	Hirmus õudne hambaarst	2015	Tänapäev	3
Vallik, A.	Laste oma Eesti	2015	Päike ja Pilv	4
Webber, T.	Lihtne	2014	Pegasus	4
Vendel, Ed.	Koer nimega Sam	2015	Päike ja Pilv	4
Vendel, Ed.	Sami saladused	2015	Päike ja Pilv	4
Widmark, M.	Ajalehemõistatus	2014	Egmont Estonia	1
Widmark, M.	Hotellimõistatus	2012	Egmont Estonia	1
Widmark, M.	Kinomõistatus	2014	Egmont Estonia	1
Widmark, M.	Kirikumõistatus	2015	Egmont Estonia	5
Widmark, M.	Koolimõistatus	2014	Egmont Estonia	1
Widmark, M.	Kullamõistatus	2015	Egmont Estonia	5
Widmark, M.	Loomapoemõistatus	2015	Egmont Estonia	4
Widmark, M.	Muumiamõistatus	2013	Egmont Estonia	1
Widmark, M.	Nelly Rapp ja frankensteinlane	2015	Tiritamm	3
Widmark, M.	Raamatukogumõistatus	2015	Egmont Estonia	6
Widmark, M.	Teemandimõistatus	2012	Egmont Estonia	1
Widmark, M.	Tsirkuse mõistatus	2013	Egmont Estonia	1
Vilep, H.	Kellakägu	2008	TEA	1
Vilep, H.	Une-Mati uued udujutud	2015	A-Disain	3
Vilep, H.	Villiam	2015	A-Disain	3
Williams, M.	Sametjänés	2015	Koolibri	3
Vorderman, C.	Õpime üheskoos matemaatikat	2015	Koolibri	1
Vorderman, C.	Õpime üheskoos programmeerima	2015	Koolibri	2
W. Disney comp.	Anna & Elsa. Elagu kuninganna	2015	Egmont Estonia	2
W. Disney comp.	Anna & Elsa: mälestused ja võlujõud	2015	Egmont Estonia	1

W. Disney comp.	Lumekuninganna ja igavene talv: 2 suvist lugu	2015	Egmont Estonia	1
W. Disney comp.	Lumekuninganna ja igavene talv. 2 uut lugu	2015	Egmont Estonia	1
W. Disney comp.	Maailma ajalugu 4	2015	Egmont Estonia	1